

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

85. An iudex laicus possit citare clericum creditorem in confectione alicuius inuentarij? Ex part. 1. tr. 2. res. 21. aliàs 20.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

laicum: at tamen si Clericus reconuentus condemnetur ab ipso laico, non potest exequi, nec in rebus Clerici reconuenti, sed ad iudicem Ecclesiasticum pertinet executio ad instantiam iudicis laici. Ita ille, qui ex Genuensi notat, quod in curia Archiepiscopali Neapolitana in casu praedicto seruat, quod visa sententia & processu iudicis saecularis mandata curia executionem fieri contra Clericum, & ita hanc sententiam tenet Imola & Butrius in cap. postulasti, de foro competent. Matianus Socinus in cap. 1. de mutuis per. & me citato, nouissime Antoni, de Marinis resolut. quotidiani. cap. 53. num. 15. & 16. qui citat Lupum & Grassum.

RESOL. LXXXIV.

An si adste clausula de non alienando, possit fieri executio per saecularem iudicem in praedicto specialiter obligato a laico, est Clericus illud possideat? Ex part. 3. tract. 1. Resol. 49.

§. 1. Affirmatiue respondent docti Iurisperiti Parlatorius, & Auendanus, hic de exequendis mandatis part. 1. cap. 1. num. 33. ille rer. quot. lib. 2. cap. fin. 1. part. §. 1. num. 11. in fine.

2. Sed aduersus Iurisperitos Hispanos, alium Hispanum Iurisperitum opponamus, is est Alfonso de Villadiego in politica. En los libelos en lo executio num. 24. vbi sic ait. El censo que tuuere esta clausula, tiene aparejada execucion derechamente contra el tercero possedyor de la cosa hypothecada, y assi se ha determinado, muchas vezes en los tribunales Superiores, en tanto que aunque la cosa assi hypothecada passe a poder de algun clerigo, d otra persona Ecclesiastica puede ser executada la cosa hypothecada; lo qual se entienda, y ha lugar pidiendole la tal execucion ante el juez Ecclesiastico, y no ante el seglar, el qual no podra executar el tal contrato contra el clerigo; porque aunque la venta, y enagenacion en este caso contra el pacto fue nulla, pero en efecto ya pasado en el clerigo la possession de la cosa hypothecada, de la qual no puede el clerigo ser despojado por el juez seglar, ni citarle como es necessario para la venta, y remate de los tales bienes, y assi se deve hazer, d citar, y hazer las causas con el deudor principal, y lo que a qui resueluo en esto, es lo mas seguro, y lo que se practica y deve guardar in iudicando, & consulendo, & contraria opinio falsa est, & eam Romanae Curiae consensum nunquam admisisse audio. Ita Villadiego, unde pessime olim quidam Iurisperitus affirmatiuam sententiam sustinere volebat.

RESOL. LXXXV.

An index laicus possit etiam citare Clericum creditorem in confectione alicuius inuentarij. Ex part. 1. tract. 2. Ref. 21. alias 20.

§. 1. Hic casus est practiceabilis: quia in confectione inuentarij citandi sunt omnes creditores, & legatarij, de quorum praedicio agitur. Aliqui igitur respondent, posse Iudicem saecularem in tali facto, per edictum vel specialiter citare Clericum creditorem, dum non expresse citetur ad comparandum, sed cum illa conditione, & qualitate: Si sua putauerit interesse. Et ratio est: nam talis citatio non est vera, & simplex citatio; sed potius monitio, vt compareat, si voluerit; quae de iure non supponit

iurisdictionem, & superioritatem; & sic non actat citatum ad necessariu comparandum. Et ita docent communiter Iurisperiti, quos citat, & sequitur Ceuallos tract. de cognit. per viam violentiae, p. 1. q. 78. n. 3. & seq. Ioan. de Hevia in Curia Philipp. part. 1. §. 5. n. 31. Gironde de gabelis, p. 4. §. 1. num. 18. & alij.

2. Sed contrariam sententiam docet Duardus in Bulla Coenae, lib. 2. canon. 14. q. 11. num. 50. vbi sic asserit: [Ecclesiastici non possunt tradi ad Curias saeculares pro confectione inuentarij. Hinc haeres, cum vult haereditatem adire cum beneficio legis & inuentarij, quamuis super illius confectione citandi sint omnes creditores, & legatarij; nihilominus si Clerici sunt, non possunt citari per Iudicem saecularem illius loci, vbi bona haereditaria sunt, vel vbi heres domicilium habet; sed debent moneri per Iudicem Ecclesiasticum: quia Clerici non possunt compelli ad comparandum coram Iudice laico vigore generalis edicti: Si sua putauerint interesse. quoniam istae citationes edictionales a iure communi sunt exorbitantes.] Ita Duardus: quod antea docuerat Marthae de iurisdict. part. 4. centur. 1. casu 38. n. 8. Et idem docet Bonacina de legibus, disp. 10. q. 2. punct. 1. §. 1. n. 27. Ambrosinus de immunit. ecclesiast. cap. 22. num. 73. & alij.

RESOL. LX.

An index laicus possit citare Clericum ad exhibenda iura sua coram eo, quando eius debitor petijt dilationem ex consensu maioris partis creditorum, vel si velit beneficium cessionis bonorum obtinere? Ex part. 1. tract. 2. Ref. 23. alias 22.

§. 1. Hic casus frequenter in praxi potest accidere; & idem dicam hic, quid sentiant Doctores. Affirmatiuam sententiam docet Ceuallos tract. de cognitione per viam violentiae, p. 2. q. 72. n. 3. Afflictus de cis. 280. num. 7. & ex nostris regnicolis Mastrillus de cis. 79. num. 5. cum aliis. Et ratio est: quia in tali casu Clericus non conuenitur vt reus, sed prouocatur vt actor, ad comparandum, & docendum de suo iure: neque in tali casu praediciatur iurisdictioni Ecclesiasticae, neque fit in damnum, & praedicium Clerici, sed in eius utilitatem: nam, si reliqui creditores recuperent sua debita, & ipse non compareat, & ostendat sua debita, remanet sine debito, & tenetur postea litigare contra caeteros creditores, intendendo reuocatoriam coram Iudice laico.

2. At, his non obstantibus, contrariam sententiam docet noster P. Duardus in Bull. Coen. lib. 2. can. 15. q. 11. n. 53. vbi sic ait: [Debitor laicus, petens admitti ad miserabile beneficium cessionis bonorum, vel ad remissionem partis suorum creditorum, non potest trahere Clericum ad forum saeculare: sed debet adire Iudicem Ecclesiasticum: nisi debitor detineretur in carceribus ad instantiam Clerici creditoris: nam tunc per viam reconuentionis potest petere contra Clericum admitti ab beneficium cessionis.] Ita Duardus. Et ita etiam antea docuerat Marthae de iurisdict. p. 4. cen. 2. cas. 23. num. 9. & seq.

RESOL. LXXXVII.

An index laicus possit cogere Clericum, quia spoliavit laicum sua possessione, ad illam restituendam? Ex part. 4. tit. 1. Ref. 74.

§. 1. Affirmatiue responder Bobadilla in Politic. tom. 1. lib. 2. c. 18. n. 193. vbi sic ait [Quan-

Sup. hoc in tom. 6. tit. 9. Ref. 74. §. Et part. & §. penult.

Quamuis non pleac sup. hoc legem tamen in p. 1. §. 9. & Ref. 74. §. 1.